

d ů v o d ů:

Odvolání z výroku o trestu provádí obžalovaný proto, že nebylo vysloveno, že trest obžalovanému uložený jest odpykán vyšetřovací vazbou. Odvolání je bezdůvodné. Obžalovaný byl odsouzen k pokutě 50 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na 5 dní a byla mu podle § 55 a) tr. zák. do trestu započítána vyšetřovací vazba od 18. ledna 1929 do 30. ledna 1929. Vzhledem k tomu, že podle § 55 a) tr. zák. lze vyšetřovací vazbu započísti nejen do trestu na svobodě, nýbrž i do peněžitých trestů a že nalézací soud započel vazbu tu do trestu vůbec bez jakéhokoli omezení, je zřejmo, že uložený trest jest následkem započtení vyšetřovací vazby v trvání 12 dnů považovati za vykonaný (odpypaný), třebaž to v rozsudku nebylo výslovně vyjádřeno. Není tu proto podkladu ke stížnosti.

Čís. 3652.

Pouhé podezřívání svědka z trestného činu nebo z účasti na trestném činu, o němž svědek má býti slyšen, nestačí, by opodstatnilo vylučující důvod čís. 1 § 170 tr. ř.; podezření proti svědku vyslovené musí býti opodstatněno procesním stíhacím úkonem příslušného úřadu nebo musí býti prokázáno rozhodnutím soudu.

Trestní oznámení, jež došlo státnímu zastupitelství krátce před hlavním líčením, při němž byl svědek slyšen, a jež státní zastupitelství zamýšlelo teprve zkoumati, není překážkou svědecké přísahy podle čís. 2 § 170 tr. ř.

Jen nepřátelství takové intensity, že může svědka svést s cesty pravdy a uvést v pokušení, by přes nebezpečí trestního stíhání porušil svědeckou povinnost udati pravdu, je důvodem bránícím přísaze podle čís. 6 § 170 tr. ř.; nestačí pouhé tvrzení (obhájcovo), že svědek žije s obžalovaným v nepřátelství; nalézacímu soudu jest oznámiti skutečnosti, ve kterých se tvrzené nepřátelství již projevilo.

Ustanovení § 170 čís. 7 tr. ř. týká se jen přísahy, jež má býti vykonána po výslechu, nikoliv přísahy, jež byla vykonána před svědeckou výpovědí (§ 247 odst. 2 tr. ř.).

Skutečnost, že usnesením soudu byl připuštěn kdo jako zástupce osoby (pozůstalosti), která se k trestnímu řízení do počátku hlavního přelíčení nepřipojila (§ 47 odst. první tr. ř.) přes odpor obhájce obžalovaného, lze uplatňovati jako zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. jen, lze-li prokázati, že onen mezitímní nález byl obhajobě na újmu.

Výrok rozsudku o soukromoprávních nárocích lze napadati jen odvoláním, nikoliv zmatečnými stížnostmi (§ 283 posl. odst. tr. ř.).

Neprohlásil-li poškozený až do započetí hlavního přelíčení, že se se svými nároky k trestnímu řízení připojuje (§ 47 odstavec první tr. ř.), pominulo toto jeho procesní právo na dobro a neodvolatelně právě tak, jako právo soukromého obžalobce v případech § 46 odst. 3 tr. ř., a nemůže nikterak oživnouti.

Pro trestnost zpronevěry daru pro fond politické strany nezáleží na tom, zda světitel chtěl dosíci darem určité výhody (pomoci politické strany) a zda tohoto cíle také skutečně dosáhl.

Zpronevěru věcí zastupitelských (peněz) lze vyloučiti jen, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů již v době svémocného nakládání s věcí svěřenou, jež se přičilo převzatému závazku, s to, by svému závazku dostál a příkazu vyhověl kdykoliv, a byl-li již v onu dobu také odhodlán, skutečně tak učiniti a pohotových prostředků právě k tomuto účelu použiti.

Pouhá skutečnost, že nemovitě jmění pachatelovo stačí ke krytí zpronevěřených peněz, nevylučuje zpronevěru.

(Rozh. ze dne 6. listopadu 1929, Zm I 69/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 26. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., vyhověl však v neveřejném zasedání odvolání obžalovaného z rozhodnutí o soukromoprávních nárocích a rozsudkový výrok o náhradě 6.000 Kč a útrat 200 Kč soukromým účastníkům zrušil.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 3, 4, 5, 9 a) a 10 tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Zmatek podle § 281, čís. 3 tr. ř. spatřuje stížnost mimo jiné v tom, že byl při hlavním líčení ze dne 21. srpna 1928 porušen předpis § 170 tr. ř. tím, že svědek Karel V. byl vzat do přísahy; ač prý se obhájce obžalovaného proti tomu ohradil s poukazem k tomu, že jsou tu důvody uvedené pod čís. 1, 2, 6 a 7 tohoto ustanovení zákona, tvrzení svá náležitě opodstatnil a nabídl důkaz o jich správnosti výpovědmi tohoto svědka, týkajícími se téže věci a zaznamenanými ve spisech Ck I 116/26 krajského soudu v Ml. Boleslavi a ve spisech T 1164/27 okresního soudu v Ml. Boleslavi a spisy, týkajícími se trestního řízení proti Karlu V-ému pro zločin podvodu a pro zločin křivého svědectví. Výtka není odůvodněna. Podle záznamu protokolu o hlavním přeličení ze dne 21. srpna 1928 ohradil se obhájce obžalovaného, když svědek Karel V. odpovídal na obecné otázky a mělo býti přikročeno k jeho výslechu ve věci samé, proti vzetí tohoto svědka do přísahy a tvrdil, že jsou tu důvody v § 170, čís. 1, 2, 6 a 7 tr. ř. uvedené, prý proto, že jest u tohoto svědka vzhledem k tvrzení obžalovaného, že vše, co obdržel od tohoto svědka, odvedl Janu D-ému, a vzhledem k výpovědi svědka D-ého, jenž udal, že obdržel od obžalovaného jen 4.000 Kč, podezření trestného činu, poněvadž prý není za tohoto stavu jisto, že svědek V. dal, jak potvrdil, obžalovanému 10.000 Kč; dále proto, že byla na tohoto svědka učiněna trestní oznámení, pak proto, že svědek žije s obžalovaným v nepřátelství, a posléze proto, že svědek učinil nesprávné údaje a jeho výpovědi si odporují, což prý je zřejmo ze spisů Ck I 116/26 krajského soudu v Ml. Boleslavi a ze spisů T 1164/27 okresního soudu tamtéž.

Podle § 170, čís. 1 tr. ř. nesmí býti pod neplatností přísahy vzata do přísahy osoba, která jest usvědčena nebo v podezření, že spáchala čin

nebo že se zúčastnila činu, o němž má býti vyslýchána. V souzeném případě šlo o pouhé podezřívání svědka V-ého z činu nebo z účasti na činu, o němž měl býti slyšen, jež záleželo v podstatě v pouhém tvrzení, že je tu překážka svědecké přísahy podle § 170, čís. 1 tr. ř. Pouhé podezřívání svědka z trestného činu nebo z účasti na trestném činu, o němž má svědek býti slyšen, nestačí však, by opodstatnilo tento důvod svědeckou přísahu vylučující; podezření proti svědku musí býti opodstatněno procesním stíhacím úkonem příslušného úřadu nebo musí býti prokázáno rozhodnutím soudu. (Rozh. sb. n. s. č. 483, 2297 a j.). Těchto předpokladů tu však nebylo; neboť při hlavním líčení ze dne 21. srpna 1928 nevyšlo na jevo, že svědek V. je stíhán pro trestný čin obžalovanému za vinu dáváný nebo pro účast na tomto činu; nalézací soud, jemuž bylo řešiti otázku, zda je tu proti svědku V-ému podezření v § 170, čís. 1 tr. ř. uvedené, volně zhodnotiv všechny okolnosti, dospěl k rozhodnutí, že tu takového podezření není, a tento jeho výrok, jež lze napadati jen po stránce právní, nespočívá na právním omylu.

Pokud jde o trestní oznámení, o nichž se obhájce obžalovaného zmínil, — šlo o oznámení obžalovaného na svědka V-ého pro zločin podvodu a o další oznámení obžalovaného na téhož svědka pro zločin krivého svědectví —, vyšlo při hlavním líčení ze dne 21. srpna 1928 na jevo, že na základě těchto oznámení, jež došla ke státnímu zastupitelství v Ml. Boleslavi krátce před tímto hlavním líčením, nebylo ještě zařízeno stíhání svědka V-ého, nýbrž že státní zastupitelství zamýšlelo teprve tato oznámení blíže zkoumati. Za tohoto stavu věci nepřicházela překážka svědecké přísahy podle § 170, čís. 2 tr. ř., již stížnost má na mysli, vůbec v úvahu; neboť tato překážka svědecké přísahy předpokládá, že svědek jest »ve vyšetřování« pro zločin, a tohoto předpokladu tu nebylo. Podle § 170, čís. 6 tr. ř. nesmí býti pod neplatností přísahy vzata do přísahy osoba, která s obviněným, proti němuž vypovídá, žije v nepřátelství, jež podle osobnosti a hledíc k okolnostem je s to, by vyloučilo její úplnou věrohodnost. Podle toho je jen nepřátelství takové intensity, že může svědka svést s cesty pravdy a uvést ho v pokušení, by přes nebezpečí trestního stíhání porušil svědeckou povinnost udati pravdu, důvodem bránícím svědecké přísaze. V souzeném případě šlo o pouhé tvrzení obhájce, že svědek žije s obžalovaným v nepřátelství. Takové tvrzení nestačí k opodstatnění překážky svědecké přísahy podle § 170, čís. 6 tr. ř.; nalézacímu soudu jest oznámiti skutečnosti, ve kterých se tvrzené nepřátelství již projevilo. (Rozh. č. 32, 2370, 2942 sb. n. s. a j.). Co se posléze týče překážky svědecké přísahy podle § 170, čís. 7 tr. ř., jest stížnosti připomenouti, že se toto ustanovení zákona vztahuje jen k přísaze, jež má býti vykonána po výslechu, nikoli tedy k přísaze, jež byla, jak tomu bylo v souzeném případě, vykonána před svědeckou výpovědí (§ 247, odst. 2 tr. ř.) V této souvislosti jest poznamenati, že údaje stížnosti o obsahu svědectví Karlem V-ým podle spisů C k I 116/26 krajského soudu v Ml. Boleslavi a spisů T 1164/27 okresního soudu v Ml. Boleslavi vydaných jsou notovými, k nimž nelze v řízení zrušovacím přihlížeti.

Zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. shledává stížnost v tom, že nalézací soud

připustil při hlavním líčení Dr. Karla M-a jako zástupce soukromých účastníků, pozůstalosti po Alexandru V-ém, a Maxe R-a, ač se obhájce obžalovaného proti tomu ohradil. Podle § 47, odst. 1 tr. ř. může se každý, komu bylo zločinem nebo přečinem, jež jest stíhati z úřední povinnosti, v právech ublíženo, až do počátku hlavního líčení pro své soukromoprávní nároky připojiti k trestnímu řízení a stává se tím soukromým účastníkem. Pozůstalost po Alexandru V-ém a Max R. nepřipojili se do počátku hlavního přelíčení ze dne 21. srpna 1928, v němž bylo dne 26. listopadu 1928 pokračováno, k trestnímu řízení. Byl-li tedy Dr. Karel M. podle protokolu o hlavním líčení ze dne 26. listopadu 1928 při tomto hlavním líčení usnesením nalézacího soudu připuštěn jako zástupce řečené pozůstalosti a Maxe R-a jako soukromých účastníků, stalo se tak proti ustanovení § 47, odst. 1 tr. ř. Než pouhá skutečnost, že k tomuto usnesení došlo přes odpor obhájce obžalovaného, nezakládá sama o sobě ještě zmatek podle § 281, čís. 4 tr. ř. Zmatek ten mohla by stížnost v tomto směru uplatňovati s úspěchem jen, kdyby bylo lze prokázati, že onen mezitímní nález nalézacího soudu byl obhajobě na újmu. Stížnost nedokazuje však a ani netvrdí, že nálezem tím byla obhajoba obžalovaného zkrácena.

Zmatek podle § 281, čís. 5 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že nalézací soud připustil pozůstalost po Alexandru V-ém a Maxe R-a neprávem jako soukromé účastníky a nevyslechl soukromé účastníky, pokud se týče jejich zástupce jako svědky o škodě, kterou utrpěli. Tu jest stížnosti připomenouti, že výrok rozsudku o soukromoprávních nárocích, proti němuž se stížnost obrací, lze podle § 283, posl. odst. tr. ř. napadati jen odvoláním, nikoli zmatečnými stížnostmi. Ve vývodech stížnosti v tomto směru lze tudíž spatřovati jen odvolání z výroku o soukromoprávních nárocích.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. namítá stížnost především, že tu není ani skutkové podstaty zločinu zpronevěření podle §§ 183, 184, posl. věta tr. zák., jímž byl obžalovaný uznán vinným, ani jiného trestného činu náležejícího před soud, nýbrž že tu jde jen o civilně-právní poměr, a to z těchto důvodů: Karel V. nesvěřil prý peníze, o něž tu jde, obžalovanému s určitým příkazem. V-ému šlo prý jen o dosažení určité výhody, pomocí politické strany a této pomoci prý se mu skutečně dostalo. V-ému, jehož úmysl byl prý podle toho málo morální a snad i ilegální, nezáleželo prý tudíž vůbec na tom, kdo peníze konečně dostane, zda je obdrží určitý fond či určitá osoba, tak že prý tu šlo o peníze dané obžalovanému k volnému použití. Těmito vývody neprovádí stížnost číselně uplatňovaný zmatek po zákonu; neboť nedrží se skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotně-právního zmatku činiti měla, nedbá zejména skutkových zjištění rozsudkových, že obžalovaný měl peníze, jež od V-ého obdržel, podle příkazu V-ým mu daného odvésti, a to, jak rozsudek zřejmě předpokládá, »Fondu pro dopravní prostředky republikánské strany«, že však odvedl tomuto fondu k rukám Jana D-ého jen část peněz od V-ého převzatých, 4.000 Kč, kdežto zbytek, 6.000 Kč, si ponechal, jsa si vědom toho, že jedná proti příkazu mu danému a tudíž bezprávně, nýbrž vychází ze skutkových před-

pokladů rozsudkem nezjištěných, ba jím částečně vyloučených (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.). Při tom jest poznamenati, že je pro posouzení otázky, zda se obžalovaný dopustil zločinu za vinu mu kladeného, nerozhodným, zda sledoval V. věnováním částky tu v úvahu přicházející účel stížností tvrzený a zda dosáhl toho, čeho dosáhnouti zamýšlel, či nikoli. Dále namítá stížnost s hlediska téhož důvodu zmatečnosti, že tu přichází v úvahu jen civilněprávní poměr i proto, že obžalovaný byl v roce 1924, v němž prý od V-ého peníze obdržel a v roce 1925 a jest i dnes vzhledem k svému nemovitému majetku, který prý záleží ve stodolách a domech, jež mají značnou cenu, protože prý jsou to drahá stavební místa, v takových majetkových poměrech, že by mohl v případě odůvodněného civilního nároku 6.000 Kč kdykoli nahraditi a tak svému závazku dostáti. Ani tu neprovádí stížnost číselně uplatňovaný zmatek způsobem odpovídajícím zákonu, ježto vychází i tu ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.). Pokud jde o majetkové poměry obžalovaného, obmezil se tento při hlavním přelíčení (ze dne 21. srpna 1928) na údaj, že má reality v ceně 200.000 Kč. Všechny ostatní údaje stížnosti o jeho majetkových poměrech jsou novotami, k nimž v řízení zrušovacím nelze přihlížeti. Tvrzením obžalovaného, že jest vlastníkem realit v ceně 200.000 Kč, nemusil se rozsudek obírat, poněvadž tato jím tvrzená skutečnost je sama o sobě nerozhodnou pro posouzení, zda se obžalovaný dopustil zločinu zpronevěry, či nikoli. Zpronevěru věcí zastupitelných (peněz) lze vyloučiti z důvodu, jež stížnost má na mysli, jen, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů již v době svémocného nakládání s věcí svěřenou, jež se přičilo převzatému závazku, s to, by svému závazku dostál a příkazu vyhověl kdykoliv, a byl-li již v onu dobu také odhodlán, skutečně tak učiniti a pohotových prostředků právě k tomuto účelu použití (Rozh. č. 3314 sb. n. s.). Obžalovaný se však tímto způsobem nehájil, nýbrž tvrdil prostě, že odvedl celou částku od V-ého převzatou D-ému. Za tohoto stavu věci neměl nalézací soud vůbec příčiny, by zkoumal a se o tom vyslovil, zda jest tu zpronevěra 6.000 Kč vzhledem k majetkovým poměrům obžalovaného vyloučena; neboť pouhá skutečnost, že snad nemovité jmění obžalovaného stačí ke krytí částky tu v úvahu přicházející, nevylučuje nikterak zpronevěru této částky.

O opravném prostředku obžalovaného z rozhodnutí o soukromoprávních nárocích, kterýžto prostředek jest odvoláním podle § 283 posl. odst. tr. ř. — bylo již pojednáno při vyřízení zmatku podle § 281 čís. 4 a zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř. Neprohlásil-li poškozený až do započetí hlavního přelíčení, že se se svými nároky k trestnímu řízení připojuje (§ 47 odst. 1 tr. ř.), pominulo toto jeho procesní právo na dobro a neodvolatelně právě tak, jako právo soukromého obžalobce v případech § 46 odst. 3 tr. ř., a nemůže nikterak oživit. Bylo proto k důvodnému odvolání obžalovaného řečené rozhodnutí zrušiti.

Čís. 3653.

Jde-li o závažné okolnosti, které pro rozhodnutí otázky viny výrokiem porotců mohou míti význam, nelze zamítnutím důkazů o oněch